

แนวทางการจัดการเรียนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตร พ.ศ.2558

โดยสำนักมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

โรงแรมปรีนซ์พาเลส

วันที่ 18 ธันวาคม 2558

วัตถุประสงค์ในการปรับปรุง

1. ยกระดับมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา
2. เพิ่มความยืดหยุ่นในการจัดการหลักสูตรและเอื้อให้เกิดความร่วมมือกับองค์กรภายนอก
3. นำแนวปฏิบัติต่างๆ ที่ผ่านมา หนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง มาบรรจุไว้ในเกณฑ์ใหม่ ให้มีความกระชับและชัดเจนยิ่งขึ้น

เจตนารมณ์

ระดับปริญญาตรี

รองรับการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีลักษณะแตกต่างตาม
จุดเน้นของสาขาวิชาการและวิชาชีพต่างๆ ตอบสนองการผลิต
บัณฑิตตาม TQF ตลาดแรงงาน ความก้าวหน้าของศาสตร์และ
เทคโนโลยี บริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลง

ระดับบัณฑิตศึกษา

รองรับการบริหารจัดการหลักสูตรตาม TQF และตามจุดเน้น
ของแต่ละสาขาวิชา

สาระในการปรับปรุงฯ ที่แตกต่างจากเกณฑ์ฯ พ.ศ.2548

▶ เพิ่มเติมนิยาม: อาจารย์ประจำ

อาจารย์ประจำหลักสูตร

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

อาจารย์พิเศษ

▶ คุณสมบัติของอาจารย์ที่ทำหน้าที่ต่างๆ ในหลักสูตร โดยเฉพาะระดับบัณฑิตศึกษา

▶ การแบ่งกลุ่มหลักสูตร

นียมอาจารย์

- ▶ อาจารย์ประจำ: อาจารย์/ผศ./รศ./ศ. ที่ทำหน้าที่ตามพันธกิจอุดมศึกษาโดยปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา
- ▶ อาจารย์ประจำหลักสูตร: อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาของหลักสูตรที่เปิดสอน และทำหน้าที่สอนและค้นคว้า วิจัย ในสาขาดังกล่าว
(ไม่จำกัดจำนวน ชั่วโมง)
- ▶ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร: อาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีภาระหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน (กำหนดจำนวน ชั่วโมงไม่ได้)
- ▶ อาจารย์พิเศษ: อาจารย์ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำ

ตารางเปรียบเทียบเกณฑ์มาตรฐานระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558 (ด้านอาจารย์)

อาจารย์	หลักสูตรวิชาการ	หลักสูตรวิชาชีพหรือปฏิบัติการ และป.ตรี(ต่อเนื่อง)	หมายเหตุ
1.อาจารย์ประจำหลักสูตร	อ.ประจำที่มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอน		
จำนวน	ไม่จำกัด	ไม่จำกัด	
วุฒิการศึกษา	ป.โทหรือเทียบเท่า หรือ ผศ.	ป.โทหรือเทียบเท่า หรือ ผศ.	อนุโลมคุณวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 6 ปี เฉพาะหลักสูตรร่วมผลิต
ผลงานทางวิชาการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง	1 รายการ	1 รายการ	
2.อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	อ.ประจำที่มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอน ที่มีภาระหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน		
จำนวน	5 คน	5 คน	เฉพาะหลักสูตรปฏิบัติการ: -อย่างน้อย 2 ใน 5 คน ต้องมีประสบการณ์ในด้านปฏิบัติการ -เป็นบุคลากรของหน่วยงานอื่นได้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน 2 คน
วุฒิการศึกษา	ป.โทหรือเทียบเท่า หรือ ผศ.	ป.โทหรือเทียบเท่า หรือ ผศ.	อนุโลมคุณวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 6 ปี เฉพาะหลักสูตรร่วมผลิต
ผลงานทางวิชาการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง	1 รายการ	1 รายการ	

ตารางเปรียบเทียบเกณฑ์มาตรฐานระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558 (ด้านอาจารย์) (ต่อ)

อาจารย์	หลักสูตรวิชาการ	หลักสูตรวิชาชีพหรือปฏิบัติการ และป.ตรี(ต่อเนื่อง)	หมายเหตุ
3.อาจารย์ผู้สอน	อ.ประจำหรืออ.พิเศษ ที่มีคุณวุฒิหรือตำแหน่งทางวิชาการในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน		
วุฒิการศึกษา	ป.โทหรือเทียบเท่า หรือ ผศ.	ป.โทหรือเทียบเท่า หรือ ผศ.	<ul style="list-style-type: none"> - อนุโลมวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 6 ปี เฉพาะหลักสูตรร่วมผลิต - สำหรับอาจารย์ปัจจุบันที่มีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามเกณฑ์ อนุโลมให้ทำหน้าที่อาจารย์ผู้สอนในสถาบันเดิมต่อไปได้
อาจารย์ผู้สอนที่เป็นอาจารย์พิเศษ	มีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ 50 ของรายวิชา โดยมีอ.ประจำเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้น		อนุโลมวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 6 ปี

แบ่งกลุ่มหลักสูตร: ระดับปริญญาตรี

ประเภทหลักสูตร	จุดเน้น	กลุ่มย่อย
หลักสูตรวิชาการ	เน้นความรู้และทักษะด้านวิชาการ	1. แบบปกติ 2. แบบก้าวหน้า
หลักสูตรวิชาชีพ/ปฏิบัติการ	เน้นทักษะด้านวิชาชีพ	1. แบบปกติ 2. แบบก้าวหน้า
	เน้นทักษะด้านการปฏิบัติเชิงเทคนิคใน ศาสตร์สาขานั้นๆ	1. แบบปกติ 2. แบบก้าวหน้า

การกำหนดประเภทหลักสูตร (จากการตอบคำถามในการประชุม)

- ให้เจ้าของหลักสูตรเป็นผู้กำหนดเอง
- หากมีสภาวินิจฉัยหรือรับถือเป็นหลักสูตรวิชาชีพ
- หลักสูตรปฏิบัติการ เน้นการปฏิบัติเชิงเทคนิคมากกว่าร้อยละ 50 ผลิตนักปฏิบัติ ทักษะเชิงเทคนิค ต้องมีการร่วมกับสถานประกอบการภายนอก มีสหกิจศึกษา เช่น หลักสูตรการบริหารการครัว

สร้างความร่วมมือภาคการผลิตและสถานประกอบการ

- ▶ จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยกระบวนการสร้างประสบการณ์ระหว่างเรียนอย่างเหมาะสม และสนับสนุนการสร้างรายได้ระหว่างเรียน และสนับสนุนให้ผู้สำเร็จการศึกษามีงานทำได้ทันที
- ▶ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างแหล่งงานกับสถานศึกษาให้มากขึ้น หลากหลายรูปแบบ และใกล้ชิดกันมากขึ้น โดยร่วมมือกันตั้งแต่ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน
- ▶ เปิดโอกาสให้คนในภาคการผลิตมาสอนหนังสือในมหาวิทยาลัย
- ▶ ส่งเสริมหลักสูตรสหกิจศึกษานานาชาติ

กำหนดมาตรฐานความสามารถด้านภาษาอังกฤษ

- ▶ อาจารย์ประจำที่สถาบันรับเข้าใหม่ตั้งแต่เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฉบับ ปี พ.ศ. 2558 ประกาศใช้ ต้องมีผลคะแนนทดสอบความสามารถภาษาอังกฤษได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง มาตรฐานความสามารถภาษาอังกฤษของอาจารย์ประจำ

ประเด็นนี้ ทาง สกอ. ได้แจ้งว่าใน 2 ปีแรก ให้ทางสถาบันเป็นผู้กำหนดเกณฑ์เอง เมื่อใช้เกณฑ์ใดให้แจ้งต่อ สกอ. รับทราบด้วย

ประเด็นถาม-ตอบ

▶ Q: กรณีที่หลักสูตรยังไม่ถึงรอบปรับปรุง จะต้องใช้เกณฑ์ใดในการบริหารจัดการหลักสูตร

A: ให้อนุโลมใช้เกณฑ์ 2548 ไปจนกว่าจะถึงรอบการปรับปรุง

หลักสูตรที่อยู่ระหว่างดำเนินการขออนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยอนุโลมให้ใช้เกณฑ์ 2548 โดยมีระยะเวลาในการพิจารณาระดับมหาวิทยาลัย ไม่เกิน 180 วัน นับจากเกณฑ์ 2558 มีผลบังคับใช้ (14 พย58 – 11 พค 59)

▶ Q: กรณีที่มีชื่ออาจารย์ประจำหลักสูตรซ้ำระหว่างหลักสูตรที่ใช้เกณฑ์ 48 เดิม กับหลักสูตรที่ใช้เกณฑ์ใหม่ 58 ทำได้หรือไม่

A: สกอ. อนุโลมให้ซ้ำได้เนื่องจากเป็นช่วงระหว่างปรับเปลี่ยนเกณฑ์

▶ Q: อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสามารถซ้ำกับหลักสูตรที่เป็นพหุวิทยาการได้หรือไม่

A: ได้ ถ้าเป็นระดับเดียวกัน เช่น ระดับป.ตรี กับพหุ ที่เป็นป.ตรี ถ้าเป็น อ.ป.โทสามารถซ้ำได้กับป.เอก สาขาวิชาเดียวกัน และซ้ำได้กับพหุวิทยาการของระดับบัณฑิตศึกษา

ประเด็นถาม-ตอบ

▶ Q: ผลงานทางศิลปกรรม ใช้เป็นผลงานทางวิชาการได้หรือไม่

A: ใช้ได้ แต่ต้องมีเอกสารเขียนประกอบให้เห็นเชิงประจักษ์ ซึ่งใช้นิยามเดียวกับการขอตำแหน่งทางวิชาการ

▶ Q: อาจารย์ต่างชาติที่จบปริญญาตรีทางด้านภาษาอังกฤษ เป็นอ.ประจำหลักสูตรภาษาอังกฤษ ได้หรือไม่

A: สกอ. จะนำไปพิจารณาและออกเป็นแนวปฏิบัติต่อไป

▶ Q: คุณสมบัติของอาจารย์ต้องมีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กัน ดูจากที่ใด

A: หากหลักสูตรนั้นมี มคอ.1 แล้ว ให้ดูที่กำหนดในมคอ.1 หรือถ้าไม่มีกำหนดไว้ให้ดูที่

ISCED 2013